

Selv når de synger ordene baglæns, må fraserne udspille sig forlæns

Niels Rønsholdt dykker ned i den eksistentielle tvivl og får livet til at klinge med i hver eneste tone på sin nye udgivelse

Af Emil Eggert Scherrebeck

Det er vokalerne, der fører an. Roderik Povels solostemme, som synger om det øjeblik, hvor natten griber et »dig«. Koret, Studium Chorale, der harmoniserer i baggrunden og skaber en klanglig kontekst for solostemmen. Og så en elektrisk frembragt lyd fra et af verdenshistoriens tidligste elektroniske instrumenter, en ondes martenot, der efterligner lyden af en sopran, som glider på tonerne.

Men så, pludseligt, bryder ondes martenoten billedet med en fremmedartet lyd. En mørk og syntetisk lyd spillet med en rytmik, der fremstår aggressiv. Voldsom. Der driver værket fremad og overdøver.

Og derfra er der ingen vej tilbage. Selv når lyden af ondes martenoten ikke er der længere, og koret står alene tilbage, er oplevelsen af musikken forandret.

Lyden af stemmerne står i et andet lys, og de kompositoriske valg gør derfor opmærksom på sig selv som begivenheder, der er skelsæt-

tende, der markerer et før og et efter. Dermed kommer komponistens valg til at ligne de største valg i livet. Og det er netop den tanke, som danske Niels Rønsholdt har brugt som kompositorisk princip under arbejdet med sangene til sin nye, smukke og innovative udgivelse *Songs of Doubt*.

Forlæns og baglæns

Med muligheden for at skabe begivenheder med sine valg følger naturligvis tvivlen, som her også bliver komponistens tvivl, enten-eller-tvivlen måske, tvivlen op til valget.

Og Niels Rønsholdt adresserer denne tvivl ved, på meget gennemført vis, at lade sangerne synge fraser, hvor ordene udtales baglæns, som forsøg på at vende tiden om måske. Men selv når ordene lyder som om de

kører baglæns, så udspiller de deres baglæns forlæns i tiden, som musikjournalist Trine Boje Mortensen også gør opmærksom på i sit forord til pladen. Og forsøget på at stoppe tiden eller på at skabe forbindelse til det, der var før den skelsættende begivenhed, er forgæves.

Songs of Doubt ligner på overfladen en umiddelbar og enkel udgivelse. Der er kun vokalerne og ondes martenoten, det menneskelige og det elektroniske skåret ind til benet, og kompositionerne er bygget op omkring ukomplicerede fraser, der ofte gentages til ukendelighed eller bliver tvunget ind i ukendeligheden, når de synges baglæns.

Men enkelheden bliver sat op imod en dybde i kompositionerne og en sjælden sans for innovation.

Ikke mindst i kraft af de omvendte fraser, der opnår deres effekt stort set uden teknisk manipulation (kun rumklangen er *reversed* på de fraser, hvor ordene bliver sunget baglæns), og som får koret til at lyde som var det af en anden verden – hør for eksempel nummeret »The Lake«.

Og med *Songs of Doubt* markerer Niels Rønsholdt sig endnu en gang som en tænkende musikskaber, der samtidig er i stand til at omforme sine filosofiske overvejelser til en lydlighed, som er alt andet end fortænkt.

emeg@information.dk

Niels Rønsholdt: 'Songs of Doubt' (Dacapo)

Også store bands famler

Hvis Radiohead havde valgt nogle af de andre sange, de indspillede i samme periode, var 'OK Computer' ikke blevet en milepæl. Det ligger fast. Hør bare 20-årsjubelumsudgaven, som også fortæller, at et album er en fiktion, som et band skriver om sig selv

Af Ralf Christensen

Den her situation minder mig om dengang, det blev annonceret, at Francis Ford Coppolas *Apocalypse Now* kom i en forlænget *Redux*-udgave. En af mine absolutte yndlingsfilm var blevet 49 minutter længere. En oplysning – og efterfølgende – en oplevelse, der af-fødte blandede følelser. Fortrinsvis et mix af nysgerrighed og overmæthed. Og endelig: en erkendelse af, at alle de rigtige valg var blevet foretaget i den langt strammere, meget skarpere og ikke overforklarende original.

Således møder jeg også med blandede følelser 20-årsjubelumsudgaven af Radioheads dystopiske rockklassiker *OK Computer*, der står som et af 90'ernes vigtig-

ste albummer for denne signatur. I stedet for *Redux* har albummet fået tilføjelsen *OKNOTOK*. En undertitel, som refererer til de otte b-side-numre og tre uddgivne sange fra perioden, som ikke kom med på albummet dengang, men nu har gjort jubilæumsudgaven 11 numre længere.

Fravalgene giver som med *Apocalypse Now* versus den overvægtige *Apocalypse Now Redux* mening. Det meste af tiden.

Jeg synes ikke, at koncertpublikumsfavoritten, den hidtil uddgivne »Lift« er okay overhovedet. Den lyder som et lamt *outtake* fra Radioheads eneste dårlige album, debuten *Pablo Honey*.

Til gengæld mener jeg, at »I Promise« (også tidligere uddgivet) godt kunne have overlevet en inklusion på *OK Computer* med sin lettere »Boléro«-agtige rytme og kæntrende

kærlighedserklæring. Og det samme gælder den fremragende »A Reminder« (en b-side), en huskekage til alderens flugt fra ungdommens idealer.

Når man lytter til fraklippene, er det interessant at konstatere, at et album er en fiktion, som et band skriver om sig selv – om dets aktuelle sindstilstand, verdensbillede, musikalske ståsted.

Førnævnte »Lift« er således noget mere lys om hjertet og rækker tilbage i en enklere tid. Mens både »Meeting in the Aisle« og »Melatonin« peger frem mod de to mere elektronisk eksperimenterende plader *Kid A* og *Amnesiac*.

Og så er der »Palo Alto«, som simpelthen er så lystigt løssluppen i sin skamløse *quiet loud quiet*-strategi, at den ville have detoneret et hul i *OK Computers* forknytte og tæt vævede konspirationsteori.

Mindre klaustrofobiske

Ligeledes ville teksten til »A Reminder« virke malplaceret på et album, der ikke ligefrem er optimismens evangelium. Selvfølgelig er de her linjer sørgelige: »If I get old, remind me of this/ The way that we kissed, and I really meant it.« Men de indikerer en nutid af værdi, hvilket ikke

er noget, der ligefrem overbefolker originalen.

Og der er også de her linjer fra den fine »Polyethylene Parts 1 & 2«, der ligefrem indikerer en mulig exitstrategi, som ikke implicerer selvmord

Og 'OKNOTOK' viser, at store bands også famler og at deres gebærder kan minde om ethvert gennemsnitligt menneskes identitetsprojekt: fuld af vådeskud, fejl, splinter og skår

(Romeo og Julie-style): »So sell your suit and tie/ And come and live with me/ Leukemia schizophrenia/ Polyethylene/ There is no significant risk to your health.«

Så. En del af de fraklippede numre havde helt enkelt kompromitteret *OK Computers* konsekvens og grundtone og dermed pladens fremtidige status som milepæl.

Og *OKNOTOK* viser, at store bands også famler, og at deres gebærder kan minde om ethvert gennemsnitligt menneskes identitetsprojekt: fuld af vådeskud, fejl, splinter og skår, der modarbejder et homogent helhedsindtryk.

På den måde – og ikke mindst fordi så mange af sangene er af betragtelig kvalitet – er Radiohead i perioden omkring *OK Computer* blevet gjort mere rodede, mindre klaustrofobiske og sortsynede med denne jubilæumsudgivelse.

rach@information.dk

Radiohead: 'Ok Computer OKNOTOK 1997 2017'. (XL Recordings/Playground). Udkommer i dag